

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Centesimum Quinquagesimum Nonum Priuileg.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

ad operationem boni sustentat, contra casumvenientem ex propria infirmitate munit, contra Demonis impulsu roborat, remittit ardorem carnalis concupiscentiæ, purgat veniale peccatum, & quandoque mortale, hoc facit manducatio sacramentalis, in quantum in Sacramento est virtus operatiua, spiritalis manducationis in manducante sufficienter disposito, & isti duodecim effectus significare possunt duodecim fructus ligni vitæ de, quo habetur in Apocol. cap. vult. † Sed cui danda sit Eucharestia, non datur paruulis, vt Græci antiquitus faciebant, quia illi non vtuntur vt Sacramento, sed vt communi cibo, ex quò carèt discretione, cap. paruuli de consec. dist. 2. sed ætas debita inspicitur in masculo quatuordecim annorum, in fæmina duodecim annorum cap. 2. de despons. Impub. cap. 1. de regul. lib. 6. † Infideli denegatur demoniacis & amentibus etiam denegatur † Non datur etiam alicui, qui aliquid comestibile, vel potabile post mediam noctem sumpsit, siue digesse rit, siue non. 7. q. 1. cap. nihil & d. cap. liquido excipitur tamen casus infirmitatis cap. præbyter. de consec. dist. 2. quando autem Sacerdos non digesto cibo possit cum bona conscientia celebrare, vel ne, vide cap. si cõstiterit. de actus, & ex illis habetur quomodo & a quibus sit assumenda Santissima Eucharestia.

S V M M A R I V M.

- 1 Sacerdotum præcibus Deus de cælis in Eucharestiam descendit
- 2 Descriptio Christi.
- 3 Anima infunditur in masculo spacio 40. dierum & in fæmina 80. dierum.
- 4 Panis in Corpus & Sanguinem Christi transubstantiatur.

Centessimum Quinquagesimum Nonum Privileg.

ECCLESIA gaudet privilegio †, quòd Sacerdotum præcibus de cælis in Eucharestiã descendit Deus. Ideo Magnum, & admirabile est, vera & de Deo loqui, nam odium & periculum imminet, non vt Deus, qui ipsa veritas est, egre ferat in pectore potius, quam in ore inesse, & si interna

interna

interna sapius lingua docet, sed quia de eo uti re magis antiqua, sine principio, & sine, atque de erga nos eius affectu, de utriusque mundi pulchritudine, ut eius opera, de magnitudine utraque hemisphaeria amplectente, de Excellentia hominis, & velocitate intellectus, qui per omnia vagatur, de potentiori re, ut de necessitate, de tempore ut magis sapiente, & prudente, cum omnia renouet, & distribuit, aliqua dicenda se se offerunt animo, non ne exploratam videtur proposita in magna, potenti, admirabili deitate versari, qua idea, quo spiritu ardenti, impraescrutabilia haec ingredi, cui datum est? certe, qui ex nihilo ea procreavit, ipse solus scrutator, non ignorat, & abscondita in se claudit, sed si amore ductus tot incomparabilibus beneficijs collatis nos cumulatose esse sibi licuit, nihilominus eisdem sunt ita cara, & grata, ut concessa sapius repetit, cuncta euertendo, ne ignoremus nos hic sedem perpetuam non habere, & magis conuenire immortalitati, quam mortalitati studere, Ideo nos met ipsos nocere prodest, pergratumque habet, quod non est nostrum capescendum vetatur cupiditate tamen ducti aliqua corde inspicimus, sed omissa ingratitude nostra incomparabilique tua o Domine pietate inspecta, accedo undique flammis perfusus, aliqua pro posse attingere, ut democritias, monarchias, hierarchias, Santissimam Eucharistiam non solum internis oculis videre, verum oreque proprio referre valeam, tu igitur, qui cuncta vides, & regis, ut te perfectum Fidei enarretos meum, rectum sensum instar animi quem voueo, re noua, & concede, primo magis antiquum te Deum, amoremque tuum appellamus, cum vna & eadem sit persona incorporata, & aeterna, neutriusque origo ab infinito in infinitum cadit, nam ex chaos traxit originem, in chaos accedit, non ut ad informem mundum, sed ut ad Gordianum nodum, chaos igitur per distinctionem elementorum clucescit, & in eo insitus amor non intelligitur distinctus, sed perfectus in qualibet parte, nec procedit argumentum, quod in separatis vna sola res, si separata non dicatur perfecta, nam si speculum frangatur, in quilibet parte effigies effigiatu inspicitur, cum Deus nihil aliud sit, quam verus, & purus amor, omnibus insitus, per cuncta porrigitur, & omnium, quae secundum naturam sunt operum auctor, & scrutator, ac artium singularum magister, & Dominus est tres perfectio gradus in natura considerantur superiora, inferiora, equalia, quae supra sunt inferiorum sunt causae, quae infra superiorum

riorum opera, quæ æqualia eadem inter se natura sunt, prædita causæ vero opera sua, tanquam sui partes, & imagines diligunt, opera causas, tanquam sui conservatrices expetunt, quæ autem in eodem ordine locata sunt, inuicem mutua charitatæ efficiuntur Ideo Deus Angelos, & Angeli cum Deo simul animas quadam benevolentia regunt, atque gubernant, in quo superiorum ad inferiora dilectio planè conspicitur amorem diuinum quandam iustitiam commiscenque virtutem esse intelligo, quæ superiora ad inferiorum providentiam mouet, ac postremo inferiora admonet, vt ad potiora sublimioraque conuertantur hic amor est beatissimus, quia pulcher, & bonus est, beatum ait Philosophus esse, cui nihil deest, idque esse illud quod est ab omni parte perfectum, est autem perfectio interior, quædam est & exterior, interior em exterior em pulchritudine dicimus, quod bonum penitus est, & pulchrum id rãquam ab omni parte perfectum Beatissimum nuncupamus, in omnibus interna perfectio producit externam illam bonitatem, hæc pulchritudinem appellare possumus, & ita pulchritudo est, quid incorporeum, ratio pulchritudinis corpus esse non potest, quoniam virtutibus animi, quæ incorporee sunt, si pulchritudo esset corporea, minime conueniret, tantum abest, vt corpus sit pulchritudo illa est vera animi pulchritudo, quæ in veritatis & virtutis claritate consistit, quæ duntaxat in Deo est, verus splendor letitiaque vberissima, ex fecunditate amoris anima procreata, & in ea lumen veritatis quodam miro modo conspicitur Ideo æternitate gaudet, quæ si non ita esset, illa immortalitate indigna iudicaretur, Ideo pro ea conservanda, omnes leges & doctrinæ contemnunt turpia, & anfractus, iusta, honestaque suadent, de hac nunc dicendi non est locus, alia est pulchritudo vtriusque mundi, sed de eo in quo resident Deus, Angeli & beatorum animæ, nihil tangam, eum certum sit adificatum diuersum præter diuinum cohabitari non posse ab ipsis, nam alias carerent illa diuina gloria, quam hic commorantes dissolui cupiunt videre, & cum ea esse huiusmodi machina, est corporea, due igitur sedes parate sunt, vna corporis, altera animi, vnum materialibus elementis nutritur, alia cælesti Ambrosia & nectaris potu sustinetur ò infinita providentia Dei, vere vt eius opera detegitur, non indecens est a pulchritudine pulchritudinem oriri, vndique machina hæc admirabilis, distinctis elementis terram herbis quod medicamentis floribus, arboribus, brutis aerem

aerem

aerem aëribus, aquam piscibus, induxit, creauitque ignem ad calefaciendum instar animæ, quæ igneam materiam præstat, colles ad vinum, planiciem ad frumentum, montes ad ligna, & lapides ad ædificandū, aquam ad mundandū, aerē ad refrigerandum, ventorum afflatus ad vegetandum, mineras pro metallis effodiendis, maria, lacus, flumina prouehendis, mercaturis, & negocijs, balnea pro infirmitatibus animalia pro seruitute, & victū produxit, pro tecto cælum, pro lumine lunam, sydera, solem, non ne adsunt quam plurima alia beneficia in nos collata, quorum numerus est infinitus, magnitudo incomprehensibilis, non ne hæc profecta sunt ab amore diuino, amor igitur sumopere humano generi beneficus, curator, tutor hominum, atque medicus, magna hæc machina, & delectabilis est, in qua ea omnia comprehendunt, quæ ad vsum & commodum humanum in quacunque re necessaria sunt, sed maior est ea locus detinēs, de cuius magnitudine mens nostra incapax extitit, ideo cum eius ambitū Astrologi describere non possent, punctum fingunt, omissa hac descriptione, ad excellentiam hominis enarrandam pergo, & cum Mercurio trimegisto initium summam, magnum miraculum, est in quo quidem duo valde consideranda sunt, vnum quod sit Deo similis effectus, aliud quod omnimodam potestatem eidem tribuerit, & Paulominus ab Angelis diminuiuit, impræscrutabile inquam ministerium, incredibile, postea effectum credibile, increatū creatumque effici, & hominē sibi ipsi adequasse. Descriptio Christi creatus igitur homo mediocris staturæ cum vultu hylari, sed aspectu graui, & pertimendo, ac horribili in admonitione, cum barba bifurcata, & capillis pendentibus vsque ad aures cum discrimine, more Nazareorum coloris nucis auelanæ præmaturæ, oris & nasi absque repræhensione, qui non vt ignoretur eius diuinitas, morbo male vexatos sanabat, & mortuos ad vitam excitabat, qui nūquam risit, sed fleuit, enimvero ille amore ductus non ignorans futura, vt patris ira auerteretur præces obtulit atramen deludi, percuti, clauis affigi, & tandem mori permisit amor omni quocunque amore excellentior, amor, qui ore, & in corde celebrari, formarique non potest igitur essentia nostra Dei est, ipse nos fecit, non ipsi nos, animæ interuentu, cuius status primus apud eum immobilis est, alter, qui continet duplicem felicitatem, alter animæ impuræ consideratur, post mortē ¶ Hæc in masculo 40. dierum spacio, & in femina 80. infunditur

etur, dist. 5. in prin. gl. in verbo 40. & ita ex limo quasi excuijs
inducta remanet, sed ut percipi possit, quod omnia tam cele-
stia quam terrestria pro vsu æterno, & alibi seruitute constructa
fuerunt, videtur, quod solus Homo erectum corpus ad cælum
suam sedem æternam ad differentiam bruti, caput tot lumini-
bus accintum, tot sensibus ornatum habet, duos etiam oculos,
Lunam & Solem, duas aures Martem, & Mercurium, duas na-
res Iouem & Saturnum, vnum os Venerem, ostendentes, cogi-
tatiuam cælum crystalinum, memoriam thesaurum cæli em-
pirei, Philosophiam ob acumen Mineræ docentis naturalia,
& supra naturalia, cui intellectum ut in via recta deambulet,
salutem, iustificationem, Fidem, Spem, Charitatem, dedit
Deus, consiliū ut auerteretur a malo, timorem vt eidem præste-
tur honor, pietatem ut egentis misereretur, fortitudinem ut
animo intrepido aduersos sustineret, sopheriam ut intelligeret
quod decet, pro eius salute eidem forma legum ex longa con-
suetudine, & ex accidenti data est, ab hominis architettura om-
nes fere artes initium sumunt, Arithmeticham manuum & pe-
dum digiti ostendunt, Geometriam verò cum manibus & bra-
chijs cruribus distractis & attractis has absque alijs instrumen-
tis formas rotundas, ouales, quadratas, triangulares, lineas
rectas formando ostendit, ciuitates instar hominis ædificate,
menia cutem representant, turres corda, super quibus ascen-
dunt intellectus ad eas custodiendas, epar a quo scaturiant tot
arterie, leges denotat, bene collocata membra domos intesti-
na, habitatores demonstrant, ab homine Respublica capit for-
mam, Dominus caput, brachia regentes, nobiles corpus, plebs
crures denotant, innumerabilia inquam beneficia collata sunt
non ne maius est lapis serpensinus, porfidus ac ferrum quam
durissimi alio ferro inciduntur, temporum antiquitate, &
vsu consumuntur, adamas sanguine demolitur, filex unda do-
matur, pedum verò plante quæ currunt & discurrunt nunquã
demoliuntur, quisque igitur animaduertat si hæc obligant &
ligant, nullus gradus armoniæ cælestis similis percipitur, quæ
motu proprio uersatur circumferentiam mouens diuerso soni-
tu beatitudinem animæ præstat, nisi homo in terris eidem simi-
lis, cum nihil aliud sit quam quædam congeries carnis, ossis,
sanguinis, & membrorum, quæ est tota armonia, nam manus,
pedibus concordantur, crura corpori, corpus capiti caput cū
oculis omnibus inseruit, homo igitur amore diuino cælestis ap-

prensibilis, & comprehensibilis est, hoc enim suadet præter
 etiam enarrata Deus, nec Villas, nec Castra, nec Ciuitates con-
 didit, sed terram producentem herbas, flores, plantas, fontes,
 flumina, Maria, attamen instar chori cælestis in quo mansiones
 quam plures sunt, in eisque scælicitate gaudentes animæ sedēt.
 Ideo hominis ita potuit vt in terris ædes Pallatia, Villas, Ca-
 stra, Ciuitates atq; alia superba infinita ædificata sibi parauerit,
 & sicuti cælestia quodam splendore decoreque nitescunt, &
 terra uirentibus herbis induitur, ita hæc ædificata ut artis po-
 tentia, quæ imitatur naturam in quantum potest, uideatur
 quandoque auro, argento panis sericis, alijsque ornamentis
 ex industria hominis decorantur, Deus igitur naturalia, cæle-
 stiaque imitari homini præstat, homo de terra formatus, con-
 ceptus in culpa natus ad pœnam, qui agit praua, quæ non licēt,
 turpia quæ non decent, uana quæ non expediunt, conceptus
 in pruritu carnis, in feruore libidinis, in fetore luxuriæ, in la-
 be peccati, natus ad laborem, dolorem, timorem, & quod mise-
 rius est ad mortem, agit praua quibus offendit Deum, offendit
 proximum, offendit se ipsum, agit uana, quibus negligit serua,
 negligit utilia, negligit necessaria, agit turpia quibus polluit
 conscientiam, polluit personam, & tamen effectus similis Deo,
 hinc percipitur amor perfectus, nam nisi fuissent peccata neq;
 ipse Deus miserationem suam ostendere ualisset, uere misera-
 tionē præbuit, cū noluerit armoniã intrinsecã hominis per ex-
 trinsecam extinguere, sed perpetuo uiuere, si uehemens cogita-
 tio mouet interiores, atque in his excogitate rei pingit imagi-
 nem mirandum si huiuscemodi cognitionibus opera daretur,
 quòd etiã est homini propriũ tribueretur Deo, hoc prætermi-
 tit, quia magis prægnantes delicias suas cupit, quam æterna
 cogitat, carior est ei ingratitude, quam salus, & penitus desitu-
 ta Fides Superbiæ, incumbit quæ turrem euertit, linguam con-
 fundit, prostrauit Goliath, suspendit Aman, interfecit Nicano-
 rem, peremit Antiochum, Pharaonem sumersit, Senacherib
 interemit, Holophernis, caput amputauit, omnes demum ini-
 quitates ab hac profluunt, & tamen huic uitio quam cæteris
 incumbit, quid enim homini prodesse possunt scientiæ, si scien-
 tiarum omnium rectorem ignorat, profecto mirabile est, mo-
 tus cælestes præscrutari, futura uaticinari, cunctaque Lunæ So-
 lis, Iouis, Martis, Veneris, rimari, & ad salutē decentia omitte-
 re, & negligere, uerba sapientium quæ sunt sicut stimuli, & qua
 si clauis

si clavi in altum dæfixi, faciendi plures libros, nullus est finis, frequens meditatio carnis afflictio est, finem loquendi pariter omnes audiamus Deum time, & mandata eius observa hoc est omnis homo, cuncta quæ fiunt adducet Deus, in iudicium pro omni errato, siue bonum, siue malum sit, ad hanc mensam paratam vocatur, in qua nihil deest, sed apposita super ea admodum considerata, quòd nulla res est potentior necessitate, quam illi tres iuuenies custodes Darii dormientis, certantes ut quis eorum potentior rem deduceret à Rege numera obtineret, vnde vnus vinum, alter Regis potentiam, tertius vero mulierem dixerunt, sed super omnia veritas, nam veritas ipse Deus est, quem necessitate coactus quisque amare tenetur, cum amor non auro, sed amore consimili soluatur, hominem igitur necessitas, ut potentior quacunque re vrget, & ad quid amare, quo nihil dulcius est, sed quem amare ipsum proprium amorem, quòd fieri potest, tempore prudenti, & sapienti non abutendo quod omne dat, & aufert, nec illud conterendum sed egenis cum re distribuendum, hoc præsertim, ut carius Deo proficit homini, qui etiam dietim cor suum eidem sacrificat, qui ita se se gerit, fideles Democratias obtinebit, opulentas Monarchias possidebit, sælices Hierarchias tenebit, parui refert amare, sed ab eo fructus maximus profluit, huius amoris species locum non capit, & ob eius altitudinem, & profunditatem non capitur, ideo recta ampleque Dei locutio silentium est, tamen donum ineffabile, & incòprehensibile non esse prætereundum censeo, cum datum sit homini Dei inimico mysterium Eucharistiæ, dignitas omni alia quacunque dignitate excellentior, quæ talis, & tanta, est quod impossibile sit humanis sensibus exprimere, † Cum panis in corpus, & sanguinem Christi transubstantiatur, cap. ante benedictionem. de consecratio. dist. 2. adeo, quòd vndique infinitus amor detegitur, de quo perfectam salutem Ecclesia ita sentit, quod pari modo vera locutio silentium est.

Hoc fuit prætermissum

S V M M A R I V M.

Filii in concubinato nati non succedunt clerico in illis duabus vncijs.

Ppp 2 Centesimo